

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct - Przemysł

działający przy
Wyższej Szkole Prawa i Administracji

www.europedirect-przemysl.wspia.eu

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach dotacji dla punktów informacji publicznej „Sieć Punktów Informacji Europejskiej Europe Direct” w latach 2013-2017

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct - Przemysł działający przy Wyższej Szkole Prawa i Administracji, powstał w styczniu 2013 roku i od tego czasu realizuje zadania powierzone mu przez Komisję Europejską.

Głównym celem Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct - Przemysł jest zapewnienie jak najbardziej efektywnego przepływu informacji między Komisją Europejską a społeczeństwem województwa podkarpackiego poprzez prowadzenie działalności informacyjnej na temat unijnych polityk, działalności Komisji Europejskiej oraz inicjowanych przez nią kampanii oraz akcji skierowanych do społeczeństwa.

Zadaniem Punktu jest także pobudzanie dyskusji w środowisku lokalnym w celu aktywnego zdobywania wiedzy na temat Unii Europejskiej przez mieszkańców województwa podkarpackiego a także włączanie grup i organizacji lokalnych w celu budowania sieci komunikacyjnej w całym społeczeństwie.

Punkt czynnie uczestniczy w organizacji eventów mających na celu stymulację aktywności obywatelskiej, zawodowej czy kulturalnej mieszkańców regionu.

Działania te zmierzają do tworzenia dojrzałego społeczeństwa obywatelskiego, które jest częścią zjednoczonej Europy.

Do współpracy zapraszamy:

- studentów
- młodzież szkolną
- samorządowców
- przedsiębiorców
- nauczycieli i wychowawców
- organizacje pozarządowe
- wszystkich zainteresowanych tematyką europejską.

Realizując przyjęte założenia w 2013 roku staraliśmy się dotrzeć z informacją na temat działalności Punktu oraz szeroko pojętych celów i polityki Unii Europejskiej do jak najszerszej grupy odbiorców. Najważniejszymi działaniami były:

Przemyskie Tragi Edukacji i Pracy

Przemyskie Targi Edukacji i Pracy były jedną z największych tego typu imprez w Przemysku. Zorganizowane zostały w kwietniu 2013 roku we współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP Hufiec Pracy w Przemysku i Wojewódzki Urząd Pracy. Uczestniczyło w nich 53 wystawców, wśród nich przedsiębiorcy, służby mundurowe, szkoły i placówki szkoleniowe. Swoją ofertę prezentował również Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct w Przemysku, działający przy Wyższej Szkole Prawa i Administracji. Młodzież i osoby bezrobotne mogły skorzystać łącznie z prawie 400 ofert pracy stałej i ofert krótkoterminowych.

Przemyskie Targi Edukacji

Oferty te dotyczyły zarówno pracy w Polsce, jak i w krajach Unii Europejskiej. Można było także porozmawiać z przedstawicielami kilkudziesięciu pracodawców, szkół wyższych i ponadgimnazjalnych z całego regionu. Tak szeroka oferta wystawców zainteresowała wielu studentów i maturzystów oraz osoby poszukujące konkretnych ofert pracy.

Targi Edukacji i Pracy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. Prawie 1500 osób, które odwiedziły Targi zapoznało się z bogatą ofertą wystawców, a także mogło wziąć udział w wykładach i prelekcjach przygotowanych przez m.in. wykładowców i członków Europejskiego Koła Naukowego działającego w WSPiA oraz przedstawicieli OHP. Wykłady dotyczyły europejskiego rynku pracy i poszukiwania pracy w UE oraz planowania kariery zawodowej, preferencjach zawodowych. W czasie prelekcji poruszany był także temat zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz szkolnictwa wyższego w Europie.

Dzień Unii Europejskiej

Dzień Unii Europejskiej ustanowiony został w rocznicę przedstawienia planu utworzenia Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, znanego jako Plan Schumana. Aby uczcić to wyjątkowe święto Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Przemysł wspólnie z Wyższą Szkołą Prawa i Administracji w Przemysłu zorganizował Dni Unii Europejskiej.

„Europejskie Dni Obywatelskie” to całoniedniowa impreza, która zakończyła trwa-

Europejskie Koło Fortuny

Tulipany dla mieszkańców

jąca od 9 maja obchody Dni Unii Europejskiej w Wyższej Szkole Prawa i Administracji. Imprezę rozpoczął 9 maja happening w Przemysłu, podczas którego mieszkańcy miasta otrzymali od studentów, pracowników WSPiA oraz Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct - Przemysł kilkaset żółtych tulipanów.

Finał odbył się w rzeszowskim kampusie uczelni. Uczestniczyło w nim ponad 500 uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych. Przez cały dzień na gości odwiedzających „Europejskie Dni Obywatelskie” czekało wiele atrakcji m.in. konkursy z nagrodami, koncerty oraz spotkania z ciekawymi ludźmi. Można było wziąć udział np. w Europejskim Kole Fortuny, układaniu puzzli europejskich, konkursie na limeryk europejski oraz konkursie przebojów z państw członkowskich UE. W ramach „Europejskiego Dnia Obywatelskiego” studenci WSPiA opowiadali o swoich wrażeniach z wymiany studenckiej w ramach programu UE Erasmus, a zaproszeni goście – Europejczycy – o tym jak żyje im się w Polsce. Dodatkowo uczestnicy obchodów Dni Unii Europejskiej mogli spróbować różnych potraw europejskich.

Podczas imprezy w rzeszowskim kampusie WSPiA odbyły się również zawody sportowe: Turniej piłkarzyków trambambuli – „UE kontra reszta świata” oraz Turniej w futsalu o Puchar Przewodniczącej Sejmiku Województwa Podkarpackiego Pani Teresy Kubas – Hul.

Zabawa w kampusie WSPiA w Rzeszowie

Dzień Eurowyborcy

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Przemysł w grudniu 2013 r. zorganizował dla wszystkich zainteresowanych Dzień Eurowyborcy. W ramach obchodów Dnia Eurowyborcy odbyła się konferencja pod hasłem: „Jak lepiej wykorzystywać dotacje UE”. W konferencji udział wzięli: Teresa Kubas-Hul - Zastępca Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Zdzisław Gawlik – Wiceminister Skarbu Państwa, Mieczysław Łagowski – Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Rzeszowie i Waław Żmuda – Prezes Solar-Bin Sp. z o.o. Dyskusji przysłuchiwało się ponad 300 uczestników.

W trakcie konferencji poruszonych zostało szereg ważnych zagadnień dotyczących rozwoju przedsiębiorczości, nauki, wprowadzania nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań przy umiejętnym wykorzystaniu dotacji unijnych. Zwrócono uwagę na możliwości edukacyjne jakie stwarzają środki z Unii Europejskiej, a tym samym na wykorzystanie ogromnego potencjału, który zostanie wytworzony dzięki dofinansowaniu nauki. Przedstawiono również założenia nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Prelegenci podkreślali, że Polska w latach 2014 – 2020 otrzyma nadspodziewanie wysoką dotację, ale

będzie to już ostatni tak duży zastrzyk finansowy dla naszego kraju ze strony Unii Europejskiej.

Koncert w rzeszowskim Klubie „Wytwórnia” zakończył „Dzień Eurowyborcy” zorganizowany przez Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Przemysł działający przy WSPiA. W imprezie, która odbyła się 9 grudnia 2013 r., uczestniczyło prawie 600 młodych ludzi, głównie studentów z Podkarpacia.

Koncert, podczas którego młodzi ludzie zachęceni byli do udziału w przyszłorocznych wyborach do Parlamentu Europejskiego poprzedziły konkursy z cennymi nagrodami. Jeden z nich dotyczył wiedzy na temat Unii Europejskiej i instytucji działających we wspólnocie. Na imprezie pojawił się także „Syriusz”, który rozdawał młodym ludziom ulotki dotyczące głosowania w wyborach do Euro Parlamentu.

Dzień Eurowyborcy . Od lewej: Wacław Żmuda – Prezes Solar-Bin Sp. z o.o., Mieczysław Łagowski – Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Rzeszowie, Teresa Kubas-Hul - Zastępca Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Zdzisław Gawlik – Wiceminister Skarbu Państwa.

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Przemysł ze swoim stoiskiem, a przede wszystkim z możliwością uzyskania wszelkich informacji dotyczących działalności Punktu oraz szeroko rozumianych zagadnień związanych z Unią Europejską uczestniczył w imprezie biegowej w Przemyśle - „Przemyska Dycha”. Kibicowaliśmy wszystkich uczestników, a także służyliśmy wiedzą i rzetelną informacją.

W październiku 2013 r. zorganizowaliśmy polsko – ukraiński panel dyskusyjny. Dyskusja dotyczyła m.in. rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w obu krajach oraz organizacji pozarządowych skupiających młodych ludzi. W dyskusji poruszane były również tematy integracji Ukrainy z Unią Europejską oraz instytucji unijnych zajmujących się egzekwowaniem prawa międzynarodowego i ochroną praw człowieka i obywatela.

Konferencja – „Jak lepiej wykorzystać dotacje UE”

Nie zabrakło nas także w trakcie debaty „Prawa człowieka w Unii Europejskiej”. Debata zorganizowana została 25 października 2013 r. podczas trwającego w Rzeszowie Objazdowego Festiwalu Filmowego „Watch Docs. Prawa Człowieka w Filmie”. W dyskusji uczestniczyli specjaliści z zakresu Praw Człowieka m.in. przedstawiciele Amnesty International Polska, służb zajmujących ochroną praw człowieka, wykładowca WSPiA (specjalista z zakresu praw człowieka). Przeprowadzony został także konkurs wiedzy o prawach człowieka. W konkursu uczestniczyło ponad 3000 osób. Jego celem była popularyzacja problematyki praw człowieka wśród młodych ludzi. Taka forma edukacji pozwoliła na podniesienie świadomości społecznej i prawnej młodzieży oraz zapoznanie się z działaniami instytucji unijnych zajmujących się prawami człowieka i obywatela.

Mając na uwadze jak ważne jest edukowanie i informowanie organizujemy spotkania informacyjne dla studentów i młodzieży szkolnej na tematy związane z możliwością podjęcia studiów, pracy czy odbycia staży i praktyk w innym państwie UE, przy wykorzystaniu dotacji ze środków unijnych. Odpowiadamy i pomagamy znaleźć informacje każdemu kto spotka się z nami.

Rok 2013 został ogłoszony „Europejskim Rokiem Obywateli”. Przedstawiamy podstawowe prawa obywatelskie, które powinien znać każdy obywatel zjednoczonej Europy.

Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach. Mają między innymi prawo do:

- *swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich*

*Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 20 ust. 2 lit. a*

„Prawo swobodnego przepływu jest jednym z najbardziej cenionych praw obywateli UE”

-wiceprzewodnicząca Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości.

Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich jest jednym z głównych praw wynikających z obywatelstwa Unii. Oznacza możliwość swobodnego przemieszczania się, osiedlania, podejmowania nauki, podejmowania pracy lub prowadzenia działalności na własny rachunek we wszystkich 28 państwach Unii Europejskiej. Coraz więcej Europejczyków korzysta z tego prawa i decyduje osiedlić się w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Swoboda przepływu osób weszła w życie w 1993 r. Prawo do swobodnego poruszania się w obrębie Unii Europejskiej mają jej obywatele oraz obywatele państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, tj. Islandii, Norwegii, Liechtensteinu a także Szwajcarii.

Możliwość swobodnego podróżowania i pobytu mają również członkowie rodzin, nie będący obywatelami kraju członkowskiego bez względu na ich przynależność państwową.

Mobilni obywatele wspólnej Europy mogą bez przeszkód podróżować ale także pracować, uczyć się czy mieszkać w krajach partnerskich.

- **Podróże i osiedlanie się**

Obszar Unii Europejskiej to ogromna różnorodność i bogactwo zarówno pod względem historycznym, krajobrazowym i kulturowym. Walory Europy przyciągają coraz więcej turystów. Podróżowanie stało się łatwiejsze od kiedy zaprzestano kontroli na granicach wewnętrznych państw członkow-

skich. Zniesienie kontroli granicznej ułatwiło swobodne poruszanie się obywateli państw członkowskich grupy Schengen. Brak kontroli na granicach nie oznacza zniesienia granic administracyjnych. Wskazane jest posiadanie przy sobie paszportu lub dokumentu tożsamości potwierdzającego tożsamość oraz obywatelstwo państwa członkowskiego UE.

Wprowadzenie wspólnej waluty – euro w 17 krajach UE znacznie ułatwiło zakupy. Wzmocnione i ujednoczone zostały także prawa konsumentów i pasażerów wszystkich rodzajów transportu: drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego. Dokumenty takie jak prawo jazdy, czy ubezpieczenie pojazdu, wydane w kraju należącym do wspólnoty zachowują ważność we wszystkich pozostałych krajach UE.

Każdy obywatel UE ma prawo do takich samych świadczeń opieki zdrowotnej jak osoby ubezpieczone w danym kraju. Należy jednak posiadać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ). Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego może nie pokrywać wszystkich kosztów leczenia (np. koszt transportu). Warto zatem zaopatrzyć się w ubezpieczenie podróżne.

- **Praca**

Swoboda przemieszczania się pracowników stanowi jeden z kluczowych elementów niezbędnych do funkcjonowania wspólnego rynku UE, obok swobody przepływu kapitału, towarów i usług. Jest to jeden z najważniejszych elementów sprzyjających wzrostowi gospodarczemu i stymulujących zatrudnienie w Europie. Każdy pracownik bez osobnego zezwolenia na pracę może ubiegać się o stanowisko w każdym państwie członkowskim UE, udać się do każdego kraju UE, aby szukać tam pracy. Pracujący obywatel w jakimkolwiek kraju członkowskim innym niż kraj jego pochodzenia, ma możliwość korzystania z takich samych praw socjalnych jak jego współpracownicy.

Posiada prawo do publicznej opieki społecznej czy też korzystania z publicznej ochrony zdrowia. Przepisy unijne zakazują dyskryminacji pracowników pochodzących z państw członkowskich, nakazują traktować wszystkich obywateli UE na równi, tym samym ułatwiają podejmowanie pracy w dowolnym państwie Unii Europejskiej.

Bardzo pomocny przy szukaniu pracy zarówno przez pracowników, jak i pracodawców jest Portal Mobilności Zawodowej EURES (European Employment Services). Korzystanie z usług EURES jest bezpłatne.

• Nauka i studia

Wysoka jakość kształcenia na różnych poziomach jest niezwykle ważna. Kraje europejskie współpracują ze sobą w celu utworzenia europejskiego obszaru szkolnictwa. Swobodny przepływ osób otwiera duże szanse przed uczniami, studentami, stażystami, wolontariuszami, praktykantami, pracownikami akademickimi, pracownikami organizacji edukacyjnych, czy młodymi bezrobotnymi. Uczenie się, zdobywanie nowych umiejętności w innym kraju to także możliwość nabycia nowych doświadczeń w związku z przebywaniem w środowisku wielokulturowym.

W ramach procesu bolońskiego, dzięki europejskiemu systemowi transferu punktów (ECTS) studenci mogą realizować studia lub ich część na zagranicznej uczelni. Otrzymane stopnie naukowe, certyfikaty, kwalifikacje są wzajemnie uznawane.

Tworzone są programy edukacyjne umożliwiające młodym ludziom wyjazdy za granicę i korzystanie z możliwości edukacyjnych we wszystkich krajach wspólnoty. W ramach tych działań udziela się uczestnikom wsparcia finansowego i organizacyjnego. Dobrze wykształceni i wyszkoleni obywatele mogą wykorzystywać swoje kwalifikacje niezależnie od granic państwowych.

Programy:

Comenius – edukacja szkolna

Erasmus – szkolnictwo wyższe

Leonardo da Vinci – kształcenie zawodowe

Grundtign – edukacja dorosłych

Jean Monnet – kształcenie na poziomie szkół wyższych i badania w dziedzinie integracji europejskiej)

Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach. Mają między innymi prawo do:

- *głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa*

*Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 20 ust. 2 lit. b*

Unia Europejska nadaje obywatelom Europy ważną rolę. Świadomość Europejczyków na temat korzyści, jakie mogą odnieść dzięki unijnym prawom wzmacnia ich zaangażowanie w procesach politycznych, w wyborach lokalnych oraz do Parlamentu Europejskiego. Wzmocnienie poczucia przynależności do wspólnoty podyktowane jest możliwością uczestnictwa w procesie decyzyjnym.

Wszyscy obywatele państw członkowskich w wieku powyżej 18 lat (16 lat w Austrii) mają prawo oddać swój głos w wyborach do władz lokalnych, władz ustawodawczych oraz na szczeblu europejskich wyborów parlamentarnych.

Obywatele UE zamieszkali w państwach członkowskich mają możliwość udziału w wyborach oraz kandydowania do organów samorządowych w państwie UE, w którym mieszkają. Muszą spełniać takie same warunki, jakie dane państwo stawia swoim obywatelom, zgłosić zamiar głosowania i poprosić o umieszczenie w spisie wyborców w danym kraju.

W przypadku kandydowania w wyborach samorządowych składają oświadczenie, że nie są pozbawieni praw publicznych, a tym samym nie odebrano im prawa do kandydowania w wyborach. Jeżeli w kraju członkowskim, na terenie którego mieszka wyborca udział w wyborach jest obowiązkowy, ma on obowiązek głosowania. Nie można głosować więcej niż jeden raz w tych samych wyborach i kandydować w więcej niż jednym państwie członkowskim w tych samych wyborach.

Co pięć lat wszyscy obywatele UE, którzy posiadają prawo głosowania wybierają swoich przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich. Posłowie reprezentują interesy swoich wyborców oraz odgrywają ważną rolę w procesie legislacyjnym UE. Spośród 28 państw członkowskich wybieranych jest 766 posłów. Liczba deputowanych wybieranych w poszczególnych państwach jest proporcjonalna do liczby ludności danego kraju. Oficjalną siedzibą Parlamentu Europejskiego jest Strasburg. Prace Parlamentu często mają miejsce także w Brukseli i Luksemburgu.

Martin Schulz – przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach. Mają między innymi prawo do:

- *korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego są obywatelami, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich, na takich samych warunkach*

*Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 20 ust. 2 lit. c*

Swobodne przemieszczanie się Europejczyków powoduje, że coraz więcej obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej wyjeżdża za granicę w celach turystycznych lub osiedla się, uczy się i pracuje w państwach wspólnoty. Powinni zatem znać swoje prawa w zakresie ochrony dyplomatycznej i konsularnej.

Obywatele UE przebywający za granicą mają prawo zwrócić się o pomoc do każdego konsulatu lub ambasady państwa członkowskiego UE, jeżeli ich państwo członkowskie nie ma w danym kraju swojego przedstawicielstwa. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne udzielające ochrony traktują osobę szukającą pomocy tak, jakby była ona obywatelem reprezentowanego przez nią państwa członkowskiego. Poszkodowany powinien jednak udokumentować swoją przynależność do państwa członkowskiego stosownymi dokumentami.

Jeśli zwraca się o pomoc w związku z zagubieniem lub kradzieżą dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, przedstawicielstwo dyplomatyczne lub konsularne sprawdza przynależność państwową wnioskodawcy w kraju jego pochodzenia.

Prawo do ochrony konsularnej przysługuje w różnych okolicznościach, np. w przypadku:

- utraty paszportu lub dokumentu tożsamości
- choroby lub wypadku
- śmierci
- aktu przemocy
- w razie zatrzymania lub aresztowania.

Opieka obejmuje także umożliwienie powrotu na terytorium kraju pochodzenia. Jednak tylko w wyjątkowych przypadkach możliwe jest udzielenie pomocy finansowej, po uzyskaniu zgody władz państwa członkowskiego, którego osoba zwracająca się o pomoc jest obywatelem (koszt transportu do kraju pochodzenia, pobyt w hotelu). Władze państwa, którego obywatelem jest poszkodowany mogą żądać od niego zobowiązania do zwrotu w całości pożyczki lub udzielonej pomocy finansowej.

Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach. Mają między innymi prawo do:

- *Kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego, odwoływania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w jednym z języków Traktatów oraz otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku.*

*Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 20 ust. 2 lit. d*

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (European Ombudsman)

Każdy obywatel Unii Europejskiej oraz każda osoba mieszkająca w państwie członkowskim, a także organizacja czy przedsiębiorca posiadający siedzibę na terenie kraju UE może dochodzić swoich praw w drodze skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Instytucja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich została powołana na mocy Traktatu Maastricht o Unii Europejskiej. Rzecznik jest powoływany przez

Parlament Europejski i sprawuje swój urząd przez okres kadencji Parlamentu Europejskiego. Siedziba Rzecznika mieści się w Strasburgu.

Działania Rzecznika skierowane są na egzekwowanie praw obywatelskich wynikających z prawodawstwa UE oraz usprawnienia jakości administracji. Rozpatruje on skargi dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów i jednostek organizacyjnych UE. Rzecznik Praw Obywatelskich powinien być niezależny, nie ulegać wpływom czy sugestiom żadnych instytucji czy organów.

Sprawy, w których można zwracać się Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich:

- nieprawidłowości administracyjne
- niesprawiedliwość
- dyskryminacja
- nadużycie władzy
- brak odpowiedzi
- nieudzielenie informacji
- zbędna zwłoka

Emily O'Reilly - Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

W wypadku stwierdzenia naruszenia praw i wolności obywatelskich European Ombudsman, na podstawie skargi, lub z własnej inicjatywy, kieruje sprawę do danej instytucji, która w ciągu trzech miesięcy powinna poinformować go o swoim stanowisku. Następnie Rzecznik Praw Obywatelskich przesyła sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i danej instytucji.

Skargę można składać w jednym z urzędowych języków UE, w tym w języku polskim. Formularz oraz szczegółowe informacje na temat działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dostępne na stronie internetowej:

www.ombudsman.europa.eu/start.faces.

Aktywne angażowanie się obywateli Europy w sprawy ogólrnoeuropejskie wyraża się także możliwością złożenia petycji do Parlamentu Europejskiego w formie skarg lub wniosków. Prawo to daje realne poczucie współuczestnictwa w działaniach prowadzonych w ramach UE.

Punkt Informacji Europejskiej
Europe Direct - Przemysł
działający przy
Wyższej Szkole
Prawa i Administracji

ul. Wybrzeże Ojca Świętego Jana Pawła II 2
37-700 Przemysł, Polska
tel./fax: 16 679 38 86
bezpłatna infolinia: 0 800 6789 10 11

www.europedirect-przemysl.wspia.eu

Znajdź nas
na Facebooku!

www.facebook.com/EDPrzemysl